

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Verborgene verhalen; oral history bewaren, verbinden en presenteren

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: stichting OPEN

Contactpersoon: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

Naam initiatief: Bewaren, registreren en presenteren oral history

Totale kosten: 218.047,50

Gevraagde subsidiebijdrage: 121.063,00

Bedrag cofinanciering door derden: 45.427,00

Bedrag eigen bijdrage: 51.557,50

Inzet vrijwilligers in uren: 1536

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

(u kunt meerdere vakjes aankruisen)

- Integrale benadering van cultureel erfgoed
- Archeologie
- Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- Cultuurlandschap
- Roerend erfgoed
- Mobiel erfgoed
- Immaterieel erfgoed
- Oral History
- Archieven
- Digital born erfgoed
- Andere vorm, te weten Klik of tik om tekst in te voeren.

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

Aanleiding project

Het project: *Verborgene verhalen; oral history bewaren, verbinden en presenteren*, is ontwikkeld naar aanleiding van vragen uit het veld. Erfgoedinstellingen in verschillende provincies krijgen regelmatig vragen van lokale en regionale oral history initiatieven om hen te ondersteunen bij het bewaren, registreren, toegankelijk maken en presenteren van hun oral history interviews. Onderzoek uitgevoerd door Erfgoed Gelderland laat zien dat er nog een wereld te winnen is als het gaat om het bruikbaar maken van bestaand en nieuw oral history materiaal. Het Knooppunt oral history 'Spreekende geschiedenis' dat regelmatig workshops en cursussen op locatie geeft wordt ook vaak benaderd met vragen over bewaren, registreren en presenteren van oral history interviews. De belangstelling is zo groot dat deze de bestaande ondersteuningsmogelijkheden te boven gaat en er regelmatig 'nee' verkocht moet worden..

Oral history en *Digitaal erfgoed* zijn twee belangrijke thema's in de Faro-uitvoeringsagenda. Het houden van oral history interviews is een prachtige manier om de vele verhalen en verschillende perspectieven rondom materieel én immaterieel erfgoed te verzamelen en met het publiek te delen. Oral history is naast een methode die gericht is op participatie en betrokkenheid, een bron van unieke verhalen over erfgoed. Als de interviews op een juiste manier worden bewaard en ontsloten, vormen ze waardevolle historische bronnen.

Het bewaren, registreren en presenteren van oral history collecties blijkt in de praktijk echter nog best ingewikkeld. In het bijzonder voor kleinere musea en vrijwilligersinitiatieven vanuit diverse gemeenschappen. Lokale en regionale initiatieven kunnen via de provinciale erfgoedinstellingen en het Knooppunt Oral History "Spreekende geschiedenis" op ondersteuning rekenen bij het initiëren van oral history initiatieven en de techniek van interviewen, maar worstelen met de hele workflow die daarna komt. Hoe zorg je voor goede transcripties, zonder dat je acht uur werk moet investeren voor één uur gesproken tekst? En als je software wilt gebruiken, hoe zorg je dan dat de privacy gevoelige data in je eigen beheer blijven? Daarnaast komt de vraag hoe je het materiaal goed kunt bewaren, registreren en toegankelijk kunt maken voor het publiek. Dat vraagt om procedures die voor veel kleinere oral history initiatieven veel te ingewikkeld en tijdrovend zijn. De huidige ondersteuning die via de erfgoedinstellingen, "Spreekende geschiedenis" en de digitale erfgoedcoaches kan worden geboden is onvoldoende om de vele (voorgenomen) initiatieven op adequate wijze te ondersteunen. Ook omdat oral history nog geen vanzelfsprekend onderdeel uitmaakt van de digitale erfgoed strategie. Een belangrijke vraag is ook of er voor ieder initiatief op zich naar oplossingen gezocht moet worden, of dat het beter is om per provincie te kijken hoe er een digitaal platform in het leven geroepen kan

worden waar kleinere oral history initiatieven, met wat lichte ondersteuning, zelf hun materialen kunnen registreren en presenteren.

Doel

Bovenstaande ontwikkelingen en constatering zijn aanleiding voor het Knooppunt Oral History “Spreekende geschiedenis”, Erfgoedhuis Zuid-Holland, Erfgoed Gelderland, Erfgoed Zeeland (verenigd in stichting OPEN), allen samenwerkend in het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), om de krachten te bundelen. Samen met een aantal regionale en lokale organisaties uit de drie provincies die zelf oral history projecten hebben of, hiermee willen starten, willen genoemde organisaties in kaart brengen wat lokale/regionale oral history initiatieven nodig hebben aan (digitale) infrastructuur en ondersteuning om hun oral history interviews duurzaam te kunnen bewaren, registreren en presenteren en welke praktische oplossingen hiervoor mogelijk zijn. Daarbij worden de ervaringen van andere erfgoedinstellingen met (provinciale) collectieregistratie/presentatie systemen en de gebruiksvriendelijkheid hiervan uitdrukkelijk meegenomen. Om bij te dragen aan een betere ontsluiting van het materiaal en de koppeling tussen objecten, gebouwen en verhalen eenvoudiger te maken willen we bottom-up kijken welke termen geschikt zijn voor oral history en een aanvulling kunnen vormen op bestaande thesauri. Tenslotte willen de organisaties nagaan hoe lokale en regionale initiatieven ondersteund kunnen worden bij het genereren van transcripties.

Bij het zoeken naar en implementeren van geschikte collectieregistratiesystemen wordt aansluiting gezocht bij de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed. Op die manier wordt gewaarborgd dat deze bronnen duurzaam toegankelijk blijven en verbonden kunnen worden met andere erfgoed informatie.

Toelichting op het NDE en de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed

De Nationale Strategie Digitaal Erfgoed (NSDE) van OCW is erop gericht de ‘gebruikers’ van digitaal erfgoed (alle burgers) optimaal te bedienen door digitaal erfgoed (gedigitaliseerd erfgoed en digital born erfgoed) duurzaam toegankelijk te maken, over grenzen van organisaties heen. Hiervoor is en wordt een digitale infrastructuur voor erfgoed informatie ontwikkeld: afspraken, standaarden en voorzieningen die het mogelijk maken erfgoed uit allerlei domeinen en van allerlei aard met elkaar te verbinden.

De NSDE wordt uitgevoerd door de deelnemers in het NDE in samenwerking met OCW. Het NDE bestaat uit een groot aantal erfgoedbetrokkenen (organisaties, leveranciers, gemeenschappen en individuen) in Nederland van allerlei aard, die zich committeren aan de NSDE en daar actief aan bijdragen. De provinciale erfgoedhuizen, verenigd in de stichting OPEN, zijn ook partner in het netwerk. Zij bieden ondersteuning aan erfgoedorganisaties bij het werken volgens de NSDE. Daartoe hebben zij de functie van digitaal erfgoed coach belegd in hun organisaties. Daarnaast heeft een aantal erfgoedhuizen ook een zogenaamde ‘datawerkplaats’, van waaruit organisaties ondersteund worden met het verbeteren van de kwaliteit van hun erfgoed informatie

Samenvatting doel

Samengevat is het doel van het project om, samen met de relevante spelers op het terrein van oral history, digitalisering en erfgoed, in de praktijk te kijken hoe er een praktische (provinciale) ondersteuningsstructuur kan worden gerealiseerd die lokale/regionale oral history initiatieven de mogelijkheid biedt zelf, met lichte ondersteuning, hun interviewcollecties te bewaren, te registreren en te presenteren.

Eigen bijdrage partners

De werkzaamheden binnen het project vloeien deels voort uit het reguliere werk van de betrokken partners. Daarom dragen zij allen in natura (uren) bij aan de projectkosten. (Deze uren worden uit andere subsidiekanalen gefinancierd dan van de RCE). Het project dat inzet op een combinatie van top-down en bottom-up werken, vraagt echter om beduidend meer inzet dan op basis van de reguliere

uren van “Sprekende geschiedenis”, medewerkers van NDE en de erfgoedcoaches te realiseren is. In de begroting en het dekkingsplan is te zien wat de totale projectkosten zijn en welk deel daarvan gerealiseerd wordt door de bijdragen in natura van de partners. Stichting OPEN fungeert voor deze aanvraag als penvoerder.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

Aanpak

Het project kent drie hoofdsporen die verdeeld zijn in vijf activiteiten. Om het overzicht te houden, te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en relevante netwerken te kunnen inschakelen worden de activiteiten gecoördineerd vanuit Sprekende geschiedenis en het NDE (activiteit 6).

In het project wordt samen met mensen van lokale/regionale initiatieven onderzocht welke (online) collectieregistratiesystemen geschikt zijn om oral history te registreren en te presenteren. Er zijn in verschillende provincies ervaringen met Atlantis, Axiell Collections, Memorix Maior e.d. Die ervaringen worden verzameld en geanalyseerd. Ook wordt uitgetoetst of de CR systemen die als geschikt uit de bus komen, eenvoudig te gebruiken zijn door meerdere lokale en regionale initiatieven. Uitgangspunt daarbij is dat het bronmateriaal opgeslagen blijft/wordt op de plek die de lokale/regionale organisatie kiest.

Daarnaast wordt gekeken welke metadata belangrijk zijn voor oral history en welke termen in het bestaande NDE termennetwerk ontbreken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een termenlijst gericht op emoties. Dat gebeurt samen met lokale en regionale initiatieven uit de drie provincies. Als het mogelijk is om oral history documenten/ collecties met de juiste metadata en termen op te nemen in collectieregistratiesystemen, wordt de toegankelijkheid en doorzoekbaarheid van de interviews aanzienlijk vergroot. Ook kunnen oral history collecties door ze als Linked (Open) Data te publiceren, verbonden worden met andere erfgoedcollecties en -informatie.

Tot slot willen we samen met de lokale/regionale initiatieven onderzoeken wat er nodig is om hen te ondersteunen bij het op eenvoudige wijze transcriberen van hun collecties. Daarbij wordt gedacht aan het opstellen en beheren van aparte computers per provincie met de juiste software en een lichte mate van ondersteuning.

Het project wordt uitgevoerd in de provincies Gelderland, Zuid-Holland en Zeeland. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de erfgoedparticipatie coaches, de digitale erfgoedcoaches en de datacleaners die per provincie actief zijn.

Om te zorgen dat bestaande ervaringen worden meegenomen en de resultaten van het project breed gedeeld worden wordt er een klankbörgroep gevormd van organisaties als de Zeeuwse Bibliotheek, Erfgoedpartners Groningen, Erfgoed en Publiek uit Friesland, Landschap Utrecht en Erfgoed Brabant, ambtenaren uit een aantal provincies en één of twee vertegenwoordigers van het ministerie van OCW.

Uitkomsten

Op basis van deze pilot wordt in kaart gebracht:

- Welke (provinciale) NDE -compatibele collectieregistratiesystemen eenvoudig te gebruiken zijn en geschikt zijn voor het registreren en toegankelijk maken van oral history en wat de kosten van aanschaf en beheer zijn;
- Welke metadata en termen daarbij belangrijk zijn;
- Op welke manier organisaties ondersteund kunnen worden bij het transcriberen, door het collectief aanbieden van spraakherkenningssoftware, en wat de kosten daarvan zijn.

Het project leidt tot de volgende eindproducten:

- 3 uitgewerkte en in de praktijk getoetste scenario's voor (provinciale) ondersteuning bij het bewaren, registreren en presenteren van oral history collecties van lokale/regionale initiatieven. Deze scenario's, die ook een overzicht bieden van de kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn bedoeld voor de provinciale erfgoedinstellingen die verenigd zijn in stichting OPEN, provinciebesturen en het ministerie van OCW;
- Een bruikbare handleiding voor erfgoedinstellingen die kleinere en/ of lokale initiatieven willen ondersteunen bij het bewaren, registreren en presenteren van oral history materiaal;
- Een in de praktijk gegenereerd overzicht van bruikbare termen voor oral history en een overzicht van termen uit verschillende bestaande thesauri die relevant zijn voor de lokale/regionale initiatieven waarmee is samengewerkt. Dit als aanvulling op het bestaande Termennetwerk en ter inspiratie van andere lokale en regionale oral history initiatieven;
- Een advies ten behoeve van archieven, beheerders van CR systemen en organisaties die ondersteuning bieden op het gebied van oral history voor een (minimale) gestandaardiseerde metadatastructuur voor oral history collecties.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd. Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:

- de aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteit;
- de doelstelling, resultaten of producten.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Het project omvat zes activiteiten die deels gelijktijdig worden uitgevoerd. Vanaf het begin worden zes lokale/regionale initiatieven, verdeeld over de drie actief betrokken provincies, zodat theorie en praktijk direct aan elkaar worden gekoppeld. De deelnemende lokale/regionale initiatieven worden zo gekozen dat zij naar aard, achtergrond en procesfase (nog te vormen of al bestaande collecties) een gevarieerde afspiegeling zijn van oral history projecten. Een aantal van deze initiatieven is al bekend:

- GGZ-instelling Delft: 'historisch Joris' ZH
- De Vlasklas Zeeland
- Industrieel museum Sas van Gent
- Museum Tweestromenland

Daarnaast is er contact met het Moslim Archief en de initiatiefneemster van Ketikoti Dordrecht die elk een lokaal initiatief voordragen om te betrekken.

-

Zoals hierboven vermeld, is er naast de lokale/regionale initiatieven en de partnerorganisaties uit de drie provincies ook een klankbordgroep bestaand uit vertegenwoordigers van (erfgoed)instellingen uit andere provincies en overheden. Deze klankbordgroep brengt ervaringen en kennis in en denkt mee over kennisdeling en implementatie van de uitkomsten en producten van het project. De klankbordgroep wordt bijeengeroepen door de projectcoördinatoren van "Sprekende geschiedenis" en de NDE medewerker.

Het project kent drie provinciale projectmedewerkers (daarbij kan het gaan om een tijdelijke uitbreiding van uren van erfgoedcoaches die al actief zijn), die de relaties met de lokale/regionale initiatieven onderhouden, een projectmedewerker digitale infrastructuur die vanuit "Sprekende geschiedenis" werkt en twee projectcoördinatoren, één vanuit Sprekende geschiedenis en één vanuit het NDE (via Erfgoed Brabant). Elke twee weken vindt er online dan wel fysiek een voortgangsoverleg plaats tussen de medewerkers die bij het project zijn betrokken. De klankbordgroep komt eens per kwartaal bijeen.

De activiteiten worden hierna toegelicht.

Activiteit 1: Inventarisatie geschikte collectieregistratie- en/of presentatiesystemen

Looptijd: maand 1-3

Doel: Het beantwoorden van de volgende vragen:

- Welke collectieregistratie- en/of presentatiesystemen worden op dit moment gebruikt op provinciaal/regionaal niveau?
- Wat zijn de ervaringen met de bestaande systemen?
 - o Zijn deze systemen geschikt voor oral history?
 - o Zijn deze systemen nog aan te passen voor oral history?
 - o Voldoen deze systemen aan de vereisten zoals benoemd in de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed? Of kunnen deze systemen daaraan gaan voldoen?
 - o Zijn deze systemen te gebruiken door meerdere externe gebruikers?
 - o Zijn deze systemen gebruiksvriendelijk?
 - o Door wie worden deze systemen in de praktijk gebruikt?
 - o Wat zijn de wensen en de mogelijkheden van de lokale/regionale initiatieven bij het gebruik van dit soort systemen?
 - o Is er ondersteuning nodig en/of aanwezig bij het gebruik van deze systemen?
- Is er behoefte aan ondersteuning bij het maken van transcripties en welke organisatie per provincie kan de spraakherkenningssoftware die hierbij nodig is aanbieden en beheren?

Om deze vragen te beantwoorden voeren de drie provinciale projectmedewerkers gesprekken met bestaande gebruikers. Tegelijk spreekt de projectmedewerker digitale infrastructuur met experts, aanbieders en provinciale instellingen die al ervaring hebben met het beheren van bepaalde platforms. Dat gebeurt deels binnen de klankbordgroep, maar ook in één-op-één gesprekken. In de gesprekken met de lokale/regionale initiatieven komen ook hun toekomstwensen ten aanzien van provinciale digitale platforms en ondersteuning bij het duurzaam bewaren en ontsluiten van hun oral history collecties aan de orde. Om de vragen op een adequate manier te kunnen beantwoorden worden bij deze activiteit de volgende stappen ondernomen:

- Inlezen, benaderen en plannen gesprekken met beheerders, gebruikers, experts, ervaringsdeskundigen en lokale initiatieven;
- Bespreken van de vragen in de klankbordgroep;
- Voeren van de geplande gesprekken;
- Samenvatten en rapporteren bevindingen ten behoeve van alle betrokkenen bij het project.

Resultaat: Onderbouwd overzicht van de wensen en behoeftes voor ondersteuning bij lokale/regionale initiatieven en de mogelijkheden en kosten van een aantal digitale collectieregistratie en presentatie platforms bij het registreren en presenteren van oral history interviews. Daarbij is aandacht voor NDE compatibiliteit en de mogelijkheid om daar een versnelling in aan te brengen

Activiteit 2: Inventarisatie beschikbare en benodigde metadata en termenlijsten

Looptijd: maand 1 – 6

Doel: Bijdragen aan een uniforme manier van metadatering en gebruik van termenlijsten voor oral history materiaal van kleine initiatieven.

Voor de brede ontsluiting en het stimuleren van hergebruik van oral history als historische bron en digital born erfgoed (DBE) is de standaardisering van de voor oral history collecties gebruikte metadatastructuren en termenlijsten van groot belang. Juist in samenwerking met de kleine lokale initiatieven binnen dit project kunnen de wensen en eisen vanuit de praktijk voor deze standaardisering worden meegenomen en opgenomen in het termennetwerk. Ook bij deze stap wordt

de expertise in het NDE benut. In ieder geval zullen de datacleaners betrokken zijn. Dit zijn experts die op provinciaal niveau (vanuit de datawerkplaatsen) organisaties ondersteunen bij het verbeteren van de datakwaliteit. Zij werken nauw samen met de digitaal erfgoed coaches en met verschillende andere experts binnen het netwerk. Een van die experts is de termennetwerkbeheerder van de RCE.

Binnen deze activiteit, die deels gelijk oploopt met activiteit één worden, in samenwerking met de lokale/regionale initiatieven, de volgende vragen beantwoord:

- Welke metadata en termenlijsten zijn beschikbaar en wat ontbreekt er nog?
 - o Welke metadata en termenlijsten worden al gebruikt?
 - o Welke termenlijsten zijn er?
 - o Welke termen zijn belangrijk voor (kleinere/lokale) oral history initiatieven
 - o Welke termen ontbreken nog?
 - o Hoe kan een oral history termenlijst eruit zien?
- Wat is er mogelijk qua metadatering binnen bestaande collectieregistratie-/presentatiesystemen op het gebied van oral history;
 - o Is er ruimte voor aanvullende metadata?

Deze activiteit wordt uitgevoerd door de projectmedewerker digitale infrastructuur, in nauwe samenwerking met NDE, RCE en de provinciale projectmedewerkers. De projectmedewerker digitale infrastructuur voert hiertoe gesprekken met experts, met de (digitale) erfgoedcoaches en de datacleaners die per provincie actief zijn en met de lokale/regionale initiatieven.

Het gaat hierbij om de volgende stappen:

- Onderzoek naar bestaande metadata en termenlijsten geschikt voor oral history;
- Voeren van gesprekken met experts (nationaal en provinciaal) en met de lokale/regionale organisaties;
- Ontwikkelen van passende formats voor metadata en termenlijsten oral history.

De bevindingen van de projectmedewerker digitale infrastructuur en de uitkomsten van de gesprekken met de betrokken initiatieven worden regelmatig voorgelegd aan de klankbordgroep.

Resultaat: Een handzaam overzicht van (minimaal) noodzakelijke metadata en bruikbare termen op het gebied van oral history en de aanpassingen die het gebruik hiervan vraagt van bestaande collectieregistratie-/presentatiesystemen.

Activiteit 3: Samenbrengen mogelijkheden, behoeftes en (organisatorische) randvoorwaarden
Looptijd: maand 3-6.

Doel: Randvoorwaarden voor de implementatie van de uitkomsten van stap 1 en 2 in kaart brengen.

Bij activiteit 3 worden de behoeftes, ervaren drempels en organisatorische en infrastructurele randvoorwaarden van de toekomstige gebruikers en ondersteuners gekoppeld aan de onderzochte mogelijkheden op het gebied van provinciale digitale platforms, te gebruiken metadata- en termenlijsten en ondersteuning bij het maken van transcripties. Aansluitend wordt gekeken hoe de praktische implementatie hiervan gerealiseerd kan worden.

Deze activiteit wordt uitgevoerd door de drie provinciale projectmedewerkers en de projectmedewerker digitale infrastructuur. Activiteit 3 bestaat uit de volgende stappen:

- o Bevragen provinciale instellingen op mogelijkheden tot invoering/aanpassing digitaal platform;
- o Kijken waar actie nodig is om NDE compatibiliteit te bereiken;
- o Afstemmen met de zes lokale/regionale initiatieven over gebruiksmogelijkheden;
- o Organiseren gezamenlijke werksessie potentiële ondersteuners en lokale/regionale initiatieven.

Resultaat: Routekaarten per provincie (3) die dienen ter voorbereiding van de implementatie-experimenten van activiteit 4. Daarbij gaat het om de praktische implementatie van NDE compatibele provinciale digitale platforms die geschikt zijn voor de registratie en presentatie van oral history materiaal en voor het bieden van ondersteuning bij het maken van transcripties. Deze routekaarten zijn in de eerste plaats bedoeld voor de drie betrokken provinciale erfgoedinstellingen en de andere partners binnen het project. De totstandkoming van de routekaarten wordt in de klankbordgroep besproken.

Activiteit 4: Implementatie

Looptijd: maand 6-12

Doel: in de praktijk toepassen van de routekaarten voor implementatie van digitale platforms, metadata- en termenlijstenoverzichten en ondersteuningsmogelijkheden bij transcripties in de drie provincies.

Op basis van de opgestelde routekaarten wordt er geëxperimenteerd met een passende ondersteuningsstructuur per provincie op de drie hoofdonderdelen van het project. Samen met de lokale- en regionale initiatieven wordt in de praktijk hiermee geoefend, om te zien of de systemen gebruiksvriendelijk genoeg zijn. Ook wordt in de praktijk getoetst of de ondersteuning die geboden wordt voldoet.

Activiteit 4 wordt uitgevoerd door de projectmedewerker digitale infrastructuur, de drie provinciale projectmedewerkers en de digitale erfgoedcoaches..

Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- Bieden van ondersteuning bij duurzaam bewaren en registreren collecties:
 - Archiveren collecties naar NDE standaarden (houdbaar);
 - Toevoegen collecties aan een collectief registratiesysteem (registratiesysteem dat voldoet aan NDE-standaarden (bruikbaar, vindbaar)).
- Bieden van ondersteuning bij het presenteren van interview collecties (NDE standaard zichtbaar);
- Bieden van ondersteuning bij het transcriberen van interviews.

Resultaat: Praktijkevaluatie van drie provinciale ondersteuningsstructuren voor lokale/regionale oral history initiatieven op de drie hoofdonderdelen van het project, uitmondend in een handleiding die gebaseerd is op routekaarten en de uitkomsten van de experimenten.

De materiaalkosten voor deze implementatie-experimenten worden deels betaald vanuit het NDE programma Versnellen en deels uit extra bij een fonds te werven middelen voor de aanschaf van speciale computers voor het genereren van transcripties.

Activiteit 5: Kennisdeling

Looptijd: maand 12-18 en doorgaand na afloop van het project

Doel: het actief onder de aandacht brengen van de handleidingen en adviezen die uit het project voortvloeien en van de andere (tussentijds) opgedane kennis via de verschillende communicatiekanalen van de projectpartners.

Het project is erop gericht om in de praktijk te kijken hoe er een praktische ondersteuningsstructuur kan worden gerealiseerd die lokale/regionale oral history initiatieven de mogelijkheid biedt zelf, met lichte ondersteuning, hun interviewcollecties te bewaren, registreren en presenteren. Op basis van dit project wordt een concrete handleiding ontwikkeld waarin de voor- en nadelen van verschillende collectieregistratie-/presentatiesystemen worden beschreven en wordt aangegeven welke lichte ondersteuning er vanuit wat voor setting geboden kan worden aan lokale /regionale oral history projecten. Onderdeel hiervan is ook een handleiding voor het gebruik van passende metadata en termenlijsten.

De handleiding is in de eerste plaats bedoeld voor erfgoedinstellingen die lokale/regionale oral history initiatieven willen ondersteunen. Maar het project genereert meer relevante kennis en producten. O.a. op het gebied van metadata en termen. Alle relevante binnen het project opgedane kennis wordt door de partners breed verspreid onder relevante organisaties en instellingen in Nederland. De combinatie van het Knooppunt oral history, Stichting OPEN en het NDE biedt de garantie dat de handleiding en andere relevante informatie de juiste spelers zal bereiken. Instrumenten die hierbij worden ingezet zijn: Nieuwsbrieven, social media, workshops, websites zoals die van sprekendegeschiedenis.nl en erfgoedvrijwilliger.nl, artikelen in vakbladen, symposia e.d.

Deze activiteit wordt uitgevoerd door de projectcoördinator en de communicatiemedewerkers van de partners. Het gaat hierbij om

- Het schrijven van artikelen voor nieuwsbrieven en vakbladen;
- Het schrijven van een handleiding structurele ondersteuning lokale/regionale initiatieven;
- Het organiseren van cursussen en/of workshops voor erfgoedcoaches, oral history initiatieven en anderen.

Resultaat: Bereik onder het brede publiek dat geïnteresseerd is in oral history, bekendheid bij alle provinciale erfgoedinstellingen, bekendheid bij het brede palet aan (potentiële) oral history initiatieven op lokaal en regionaal niveau in het hele land en bekendheid bij belangrijke landelijke spelers als het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, de Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief. De KNAW/DANS e.a.

Activiteit 6: Projectcoördinatie

Een project met meerdere partners en actieve betrokkenen vraagt om een stevige coördinatie en afstemming. Naast de eerder genoemde provinciale projectmedewerkers kent het project daarom twee coördinatoren. Een algemene projectcoördinator vanuit “Sprekende geschiedenis” en één coördinator digitalisering vanuit het NDE. De algemene projectcoördinator bewaakt de planning, organiseert het tweewekelijks projectoverleg, draagt zorg voor de samenstelling en de bijeenkomsten van de klankbordgroep en is betrokken bij de inhoudelijke afstemming van de verschillende producten die het project oplevert. Ook is de coördinator verantwoordelijk voor het aansturen van de communicatie in brede zin. De uren die aan coördinatie en afstemming worden besteed worden door het Knooppunt Oral History “Sprekende geschiedenis” deels vanuit andere subsidiekanalen in natura geleverd.

De digitale coördinator speelt een belangrijke rol bij de afstemming tussen de bevindingen van de projectmedewerker digitale infrastructuur, de digitale erfgoedcoaches en datacleaners en het bredere netwerk van NDE, inclusief leveranciers van CRS systemen. De digitale coördinator doet actief mee aan het tweewekelijks overleg en aan de bijeenkomsten van de klankbordgroep. De uren die hiermee gemoeid zijn worden door het NDE in natura geleverd uit andere subsidiekanalen dan de RCE.

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.
Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

De zes activiteiten worden uitgevoerd in een periode van 18 maanden. De eerste drie activiteiten vinden deels gelijktijdig plaats in de eerste 6 maanden. Hierna volgt een periode van 6 maanden waarin de drie implementatie-experimenten worden voorbereid en uitgevoerd (activiteit 4). In de laatste 6 maanden wordt in de praktijk aan de implementatie doorgewerkt en wordt gestart met de kennisdeling met het brede erfgoed- en oral history veld (activiteit 5). Deze kennisdeling loopt na afloop van het project door via de reguliere werkzaamheden van de partners. Gedurende de gehele periode van 18 maanden worden de werkzaamheden in goede banen geleid door een overall projectcoördinator (activiteit 6).

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4	kwartaal 5	kwartaal 6
Activiteit 1						
Activiteit 2						
Activiteit 3						
Activiteit 4						
Activiteit 5						
Activiteit 6						

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- Participatie in de volle breedte
- Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Dit project draagt bij aan de kernwaarde ‘participatie in de volle breedte’ door de digitale, financiële, fysieke en mentale drempels weg te nemen voor lokale en regionale partijen die een oral history project willen starten over een onderwerp dat hen na aan het hart ligt, maar die opzien tegen het vele werk dat samenhangt met het transcriberen, bewaren en ontsluiten van de oral history interviews. Door vanuit een provinciale setting te werken zorgen we dat kleinere oral history initiatieven zich makkelijker gezien en erkend voelen en eerder om steun zullen vragen. Oral history interviews leveren nieuwe perspectieven op materieel en immaterieel erfgoed en historische narratieven. Ze geven de mensen die geïnterviewd worden het gevoel dat hun verhaal er toe doet en dragen bij aan verbinding tussen groepen die soms lijnrecht tegenover elkaar staan. De laagdrempelige ondersteuningsstructuur die we creëren draagt bij aan de mogelijkheid om andere erfgoedopvattingen dan gebruikelijk naar voren te brengen. Het project draagt bij aan de kernwaarde ‘erfgoed midden in de samenleving’ doordat het ruimte creëert om initiatieven van mensen die zich niet of onvoldoende gehoord voelen op passende wijze te ondersteunen. Door het bewaren, registreren en presenteren van interviews, eenvoudiger te maken en met NDE compatibele systemen, kunnen verhalen gekoppeld worden aan objecten, gebouwen e.d. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de verbindende functie van erfgoed in de samenleving. Het koppelen van verschillende verhalen aan erfgoed stimuleert ontmoeting, nodigt uit tot gesprek en draagt bij aan wederzijds begrip.

8. Aan welke thema’s en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema’s mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema’s in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- Democratische vernieuwing
- Dynamische leefomgeving
- Waarderen van erfgoed
- Meerstemmigheid
- Oral History
- Digitaal erfgoed
- Archieven
- Archeologie

- Caribisch Nederland
- Internationaal
- Erfgoedbewustzijn en educatie
- Ondersteuning erfgoedparticipatie
- Opleidingen
- Werkwijzen en wegwijzen
- Financiering erfgoedinitiatieven

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

De kern van het projectplan draait om het bruikbaar, houdbaar en zichtbaar maken van oral history als digitaal erfgoed. Daarbij gaat het om het eenvoudig (digitaal) toegankelijk maken van oral history collecties van kleinere organisaties en initiatieven en om het stimuleren van nieuwe oral history initiatieven van groepen die nog weinig bekend zijn binnen de erfgoedwereld. Dit draagt direct bij aan erfgoedparticipatie.

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Aansluiting bij digitaal erfgoed:

De Nationale Strategie Digitaal Erfgoed richt zich op het creëren van verbonden erfgoed, over grenzen van organisaties heen. Het intensiveren van de betrokkenheid, inbreng en zeggenschap van (erfgoed)gemeenschappen is hierbij voor de komende jaren één van de speerpunten in het beleid. Er is behoefte aan meer inzicht in de wijze waarop gemeenschappen digitaal kunnen en willen werken, welke kennis en tools er nog ontbreken en aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan om gemeenschappen daadwerkelijk te faciliteren en het duurzaam vastleggen en ontsluiten van digitaal erfgoed mogelijk te maken. Dit project draagt actief bij aan het beantwoorden van deze vragen op het gebied van oral history.

Aansluiting bij oral history

Oral history is erfgoed in zichzelf en geeft daarnaast betekenis aan materieel en immaterieel erfgoed. Eén van de doelstellingen met betrekking tot oral history in de uitvoeringsagenda is het komen tot landelijke afspraken om oral history collecties te archiveren en te ontsluiten. Dit is precies waar dit project om draait. Door kleinere initiatieven te faciliteren bij het bewaren, registreren en presenteren van hun oral history collecties, stimuleren we een bredere toegankelijkheid, verbinding en hergebruik. De aandacht binnen dit project voor metadata en termen die toepasbaar zijn voor oral history draagt bij aan een landelijke standaard die de vindbaarheid en mogelijkheden voor hergebruik en verbinding nog verder vergroten.

Aansluiting bij ondersteuning erfgoedparticipatie:

Het bewaren, registreren en presenteren van oral history collecties blijkt in de praktijk vaak ingewikkeld, in het bijzonder voor kleinere organisaties, gemeenschappen en vrijwilligersinitiatieven. Initiatieven worstelen met de technische kanten van dit verhaal. Hierdoor dreigt veel waardevol historisch bronmateriaal en erfgoed verborgen te blijven of nog erger, verloren te gaan. Juist door verschillende van deze gemeenschappen te bevragen in dit project krijgen we inzicht in de drempels en obstakels die zij ervaren en kunnen we werken aan oplossingen die de erfgoedparticipatie daadwerkelijk kunnen vergroten.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg. *Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing,*

schaalsprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

Het initiatief werkt toe naar concrete oplossingen waardoor kleinere musea en oral history initiatieven van diverse gemeenschappen worden ondersteund en gestimuleerd om hun eigen ideeën, perspectieven en verhalen met betrekking tot erfgoed duurzaam digitaal vast te leggen en te ontsluiten. Er is hierbij specifiek aandacht voor (verborgen) drempels: fysiek, financieel, mentaal én digitaal. De kennis en tools die dit project oplevert dragen bij aan een systeemverandering, waarbij erfgoedparticipatie door meer diverse groepen een belangrijke stap dichterbij wordt gebracht.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids-)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

Oral history is bij uitstek een methode om andere en nieuwe perspectieven en verhalen boven water te halen. Dit kunnen andere perspectieven op bestaand erfgoed zijn, zoals verhalen over wat koloniaal erfgoed doet met verschillende gemeenschappen en andere perspectieven op aan het slavernijverleden verbonden erfgoed. Het kunnen ook verhalen zijn over verdwijnende tradities, ambachten of gemeenschappen. En dit zijn nog slechts enkele voorbeelden. De mogelijkheid om te kunnen vertellen over persoonlijke ervaringen, perspectieven, inzichten en ideeën, draagt op zichzelf al bij aan het gevoel gehoord te worden en sterkt de identiteit, maar het nodigt ook uit tot het delen van ervaringen en biedt een opening voor wederzijds begrip. Als deze verhalen worden gedigitaliseerd, duurzaam én vindbaar kunnen worden opgeslagen en er mogelijkheden zijn voor presentatie en verbinding zullen deze collecties een hele waardevolle aanvulling zijn op ons erfgoed, zij kunnen dan ons historisch bewustzijn vergroten en bijdragen aan een breed gedragen, inclusieve, diverse, begripvolle samenleving.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

Het project wordt gedragen door drie provinciale erfgoedinstellingen die samen met ander provinciale erfgoedinstellingen deel uitmaken van Stichting OPEN. Andere partners in het project zijn het Knooppunt Oral History “Sprekende geschiedenis” en een medewerker van het Netwerk Digitaal Erfgoed. De partners sluiten voorafgaand aan de uitvoering van het project een samenwerkingsovereenkomst met elkaar waarin de verantwoordelijkheden en taken van de verschillende partners worden vastgelegd.

In het project wordt samengewerkt met zes lokale /regionale organisaties/oral history initiatieven die veel of uitsluitend met vrijwilligers werken. Tenslotte wordt er een klankbordgroep samengesteld waarin nog minimaal zes andere voor het oral history veld relevante partners zitting zullen nemen. In het project zijn drie hoofdfuncties onderscheiden: coördinatie en communicatie, ontwikkeling digitale infrastructuur en onderhouden contacten met de lokale/regionale initiatieven. Deze laatste functie sluit aan bij het werk van de (digitale) erfgoedcoaches in de drie provincies. Daarom zal gekeken worden of het mogelijk is de extra projecturen die bij deze functie horen te verdelen over deze coaches. Als dit niet kan wordt gezocht naar mensen die wel al op provinciaal niveau actief zijn in het erfgoedveld. Dit omdat het belangrijk is er voor te zorgen dat de kennis die wordt opgedaan tijdens het project na afloop in de provincie beschikbaar blijft. De drie provinciale erfgoedinstellingen leveren elk ook een eigen bijdrage in natura aan het project. De functie van projectmedewerker digitale infrastructuur wordt belegd bij het Knooppunt “Sprekende geschiedenis”, dat op dit punt ook een bijdrage in natura levert. Het Knooppunt levert tevens de projectcoördinator (deels met urenbijdrage in natura). Deze

coördinator en de projectmedewerker digitale infrastructuur werken nauw samen met het NDE dat uitsluitend eigen uren inzet.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol in dit initiatief in die zin dat zij vanuit de 6 lokale/regionale initiatieven meedenken, mee testen en volop ruimte krijgen om hun wensen te formuleren. Het project is er op gericht om hun initiatieven te ondersteunen op een manier die past bij hun mogelijkheden en ambities.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling.

Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro-netwerk en andere relevante doelgroepen.

Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld.

Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.

De resultaten, inzichten en ervaringen die voortvloeien uit dit project hebben een directe en praktische betekenis voor de projectpartners en de andere erfgoedinstellingen die zijn aangesloten bij OPEN, maar ze zijn ook van belang voor een breder veld van lokale en regionale oral history initiatieven, voor archieven, voor musea en anderen. De instellingen/organisaties voor wie de uitkomsten van direct belang zijn worden gedurende het project actief betrokken. Daarnaast wordt er in meer algemene zin aan kennisdeling gedaan. De hoofdpartners van het project hebben alle drie kennisdeling als een van de voornaamste doelen in hun werkplannen staan. Dat betekent dat hun werkwijze hierop is afgestemd. De partners rekenen het tot hun verantwoordelijkheid om gedurende en na het project de opgedane kennis te delen via nieuwsbrieven, social media, websites workshops en cursussen en symposia. Het bereik van de partners is verschillend en aanvullend op elkaar. Zo heeft het Knooppunt "Spreekende geschiedenis" veel connecties met de wereld van migranten en vluchtelingen en met het brede oral history veld. Stichting OPEN en de daarbij aangesloten erfgoedinstellingen hebben veel contacten met erfgoedvrijwilligers, historische kringen e.d. terwijl het NDE een groot netwerk heeft onder professionals, organisaties en instellingen die zich met digitaliseringsvraagstukken bezighouden. Samen zijn we in staat een breed publiek en specifieke spelers op de gebieden oral history, digitalisering en erfgoed te bereiken. De communicatiekosten die verband houden met deze bredere kennisdeling worden door de betreffende partijen voor hun rekening genomen.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage).

Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

De uitvoerende partijen verrichten allen reeds werkzaamheden op het gebied van de ondersteuning van erfgoed/oral history/digitaliseringsinitiatieven. Het voorliggende project past dus gedeeltelijk

binnen hun reguliere werk, maar vraagt daarnaast om extra inzet, omdat de werkzaamheden anders andere reguliere taken zouden verdringen, of omdat het om andersoortige taken gaat. Daarom wordt aanvullende financiering gevraagd in het kader van de Faro uitvoeringsagenda. In de toelichting bij de begroting en de begroting zelf is duidelijk te lezen wat iedere partner in natura bijdraagt. Bij de bijdragen in natura van de partners is erop toegezien dat dit geen uren betreft die uit RCE gelden worden gefinancierd.

Ingevuld door: ██████████ stichting OPEN

Datum: 6-9-2024